

ด่วนที่สุด

ที่ กค 0905 14130

กระทรวงการคลัง

ถนนพระราม 6 กทม. 10400

24 สิงหาคม 2552

เรื่อง เงินกู้จากรัฐบาลญี่ปุ่นสำหรับโครงการปรับปรุงกิจการประปาแผนหลัก ครั้งที่ 8

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

อ้างถึง 1. หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ด่วนที่สุด ที่ นร 0503/7835 ลงวันที่ 12 พฤษภาคม 2552
2. หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ด่วนที่สุด ที่ นร 0503/8259 ลงวันที่ 18 พฤษภาคม 2552

สิ่งที่ส่งมาด้วย 1. ร่างหนังสือแลกเปลี่ยนว่าด้วยความร่วมมือระหว่างรัฐบาลไทยกับรัฐบาลญี่ปุ่นสำหรับโครงการปรับปรุงกิจการประปาแผนหลัก ครั้งที่ 8
2. ร่างสัญญาเงินกู้และสัญญาค้ำประกันเงินกู้สำหรับโครงการปรับปรุงกิจการประปาแผนหลัก ครั้งที่ 8

ตามที่คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ 6 พฤษภาคม 2552 ให้ความเห็นชอบในกรอบการเจรจาเงินจากต่างประเทศ 4 โครงการ ซึ่งรวมถึงโครงการปรับปรุงกิจการประปาแผนหลัก ครั้งที่ 8 วงเงิน 60.61 ล้านดอลลาร์สหรัฐ และต่อมาในคราวประชุมร่วมกันของรัฐสภาเมื่อวันที่ 14 พฤษภาคม 2552 รัฐสภาได้ให้ความเห็นชอบในกรอบการเจรจาเงินจากต่างประเทศ 4 โครงการดังกล่าว นั้น

กระทรวงการคลังขอเรียนวัตถุประสงค์ของโครงการ ความเป็นมา และอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับเงินกู้โครงการปรับปรุงกิจการประปาแผนหลัก ครั้งที่ 8 ดังนี้

วัตถุประสงค์และประโยชน์ของโครงการ

เพื่อขยายกำลังการผลิตน้ำประปาให้รองรับกับปริมาณความต้องการใช้น้ำ ก่อสร้างและปรับปรุงประสิทธิภาพการสูบน้ำที่สถานีสูบน้ำ และก่อสร้างระบบท่อประปาให้มีศักยภาพเพิ่มขึ้น สามารถบริหารน้ำประปาแก่ประชาชนที่ยังไม่มีน้ำสะอาดอุปโภคบริโภคให้ทั่วถึงยิ่งขึ้น รวมทั้งลดการสูญเสียน้ำระหว่างการส่งน้ำ

ความเป็นมา

1. กระทรวงการคลังได้มีหนังสือทบทวนขอใช้เงินกู้รัฐบาลญี่ปุ่นอย่างเป็นทางการไปยังรัฐบาลญี่ปุ่นผ่านสถานเอกอัครราชทูตญี่ปุ่นประจำประเทศไทย เมื่อวันที่ 7 พฤศจิกายน 2551 เพื่อเสนอโครงการพัฒนาที่ขอใช้เงินกู้รัฐบาลญี่ปุ่น สำหรับโครงการปรับปรุงกิจการประปาแผนหลัก ครั้งที่ 8 ของการประปานครหลวง (กปน.)

2. กระทรวงการคลังร่วมกับการประปานครหลวงได้หารือกับคณะผู้แทนองค์การความร่วมมือระหว่างประเทศของญี่ปุ่น (Japan International Cooperation Agency: JICA) เกี่ยวกับรายละเอียดโครงการ เมื่อวันที่ 8-19 ธันวาคม 2551 และเมื่อวันที่ 20-30 เมษายน 2552

3. เมื่อวันที่ 6 พฤษภาคม 2552 คณะรัฐมนตรีอนุมัติกรอบการเจรจาเงินกู้จากต่างประเทศตามแผนการก่อหนี้จากต่างประเทศ ประจำปีงบประมาณ 2552 ภายใต้แผนการบริหารหนี้สาธารณะ ประจำปีงบประมาณ 2552 ประกอบด้วย (1) โครงการก่อสร้างทางสายหลักให้เป็น 4 ช่องจราจร (ระยะที่ 2) ของกรมทางหลวง (2) โครงการก่อสร้างสะพานข้ามแม่น้ำเจ้าพระยาบริเวณถนนนนทบุรี 1 ของกรมทางหลวงชนบท (3) โครงการปรับปรุงกิจการประปาแผนหลัก ครั้งที่ 8 ของการประปานครหลวง และ (4) โครงการรถไฟฟ้าสายสีน้ำเงินช่วงหัวลำโพง-บางแค และช่วงบางซื่อ-ท่าพระ ของการรถไฟฟ้าขนส่งมวลชนแห่งประเทศไทย และต่อมาในการประชุมร่วมกันของรัฐสภา เมื่อวันที่ 14 พฤษภาคม 2552 รัฐสภาได้ให้ความเห็นชอบกรอบการเจรจาเงินกู้จากต่างประเทศดังกล่าว

4. เมื่อวันที่ 22 กรกฎาคม 2552 รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศญี่ปุ่นได้ประกาศการให้เงินกู้อย่างเป็นทางการแก่ประเทศไทย ครั้งที่ 32 สำหรับโครงการปรับปรุงกิจการประปาแผนหลัก ครั้งที่ 8 ระหว่างการหารือทวิภาคีในการประชุมรัฐมนตรีต่างประเทศอาเซียน ที่จังหวัดภูเก็ต

5. กระทรวงการคลังได้ดำเนินการเจรจาตกลงใน (1) หลักการของร่างหนังสือแลกเปลี่ยนว่าด้วยความร่วมมือทางการเงินระหว่างรัฐบาลไทยกับรัฐบาลญี่ปุ่น และ (2) ร่วมกับ กปน. เสร็จในรายละเอียดของร่างสัญญาเงินกู้และร่างสัญญาค้ำประกันเงินกู้สำหรับโครงการปรับปรุงกิจการประปาแผนหลัก ครั้งที่ 8 กับ JICA โดยมีสาระสำคัญสรุปได้ ดังนี้

5.1 ร่างหนังสือแลกเปลี่ยนว่าด้วยความร่วมมือระหว่างรัฐบาลไทยกับรัฐบาลญี่ปุ่น

(1) รัฐบาลญี่ปุ่นตกลงที่จะให้การประปานครหลวงกู้เงินโดยผ่าน JICA จำนวน 4,462 ล้านบาท สำหรับโครงการปรับปรุงกิจการประปาแผนหลัก ครั้งที่ 8 ของการประปานครหลวง

(2) การใช้เงินกู้ภายใต้หนังสือแลกเปลี่ยนว่าด้วยความร่วมมือทางการเงินสำหรับโครงการปรับปรุงกิจการประปาแผนหลัก ครั้งที่ 8 ของ กปน. จะต้องมีการกระทรวงการคลังในนามรัฐบาลไทยเป็นผู้ค้ำประกันเงินกู้

(3) การชำระคืนเงินต้นและดอกเบี้ยภายใต้เงินกู้ดังกล่าว จะได้รับยกเว้นในเรื่องภาษีอากรตามกฎหมายไทย และรัฐบาลไทยจะอนุญาตให้บุคคลสัญชาติญี่ปุ่นที่จำเป็นต้องเข้ามาในประเทศไทยเพื่อปฏิบัติงานตามงานโครงการเงินกู้ รวมทั้งพำนักรอยู่ในประเทศไทยได้ตามกฎหมายเท่าที่จำเป็น

(4) สำหรับการขนส่งทางเรือและการประกันภัยทางทะเลของสินค้าที่จัดซื้อด้วยเงินกู้สำหรับโครงการดังกล่าว รัฐบาลไทยจะงดเว้นการกำหนดข้อบังคับใด ๆ ที่อาจเป็นอุปสรรคต่อการแข่งขันโดยเสรีและเป็นธรรมระหว่างบริษัทเดินเรือและบริษัทประกันภัยของประเทศทั้งสอง

(5) รัฐบาลไทยจะต้องใช้เงินกู้ที่เหมาะสมสำหรับโครงการ ดูแลความปลอดภัยของบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการก่อสร้างและการดำเนินโครงการ และดูแลให้สิ่งก่อสร้างที่ใช้เงินกู้รัฐบาลญี่ปุ่นได้รับการใช้และบำรุงรักษาอย่างเหมาะสม

5.2 ร่างสัญญาเงินกู้

- (1) อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ร้อยละ 0.8 ต่อปี และอัตราดอกเบี้ยสำหรับส่วนของการจ้างที่ปรึกษาอัตราร้อยละ 0.01 ต่อปี
- (2) ระยะเวลาชำระคืนเงินกู้ 15 ปี รวมระยะปลอดหนี้ 5 ปี
- (3) ค่าธรรมเนียมผูกพันเงินกู้ร้อยละ 0.1 ต่อปีของวงเงินกู้ที่ยังไม่ได้เบิกจ่าย
- (4) ขั้นตอนการเบิกจ่ายเงินกู้ เงื่อนไขการซื้อสินค้าและบริการให้ดำเนินการตามแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้างของ JICA โดยจัดซื้อได้จากทุกประเทศ
- (5) การเบิกจ่ายเงินกู้ภายใน 7 ปี
- (6) ผู้กู้จะต้องให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินเข้าตรวจสอบข้อมูลการจัดซื้อจัดจ้างเพื่อให้การดำเนินงานมีความเป็นธรรมและโปร่งใส และเมื่อ JICA ร้องขอ ผู้กู้จะต้องจัดส่งรายงานของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินให้กับ JICA
- (7) การชำระคืนดอกเบี้ยก่อนการเบิกจ่ายเสร็จสิ้นจะชำระในเดือนมีนาคม และกันยายนของทุกปี และภายหลังการเบิกจ่ายเสร็จสิ้นจะชำระคืนต้นเงินกู้และดอกเบี้ยในเดือนกุมภาพันธ์และสิงหาคมของทุกปี

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง

1. การดำเนินการของกระทรวงการคลังในการทาบทามและจัดหาแหล่งเงินกู้จากต่างประเทศอยู่ภายใต้อำนาจของกระทรวงการคลังตามพระราชบัญญัติการบริหารหนี้สาธารณะ พ.ศ. 2548 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2551 ซึ่งได้ให้อำนาจกระทรวงการคลังกู้เงินเพื่อพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม โดยให้กระทำได้เมื่อมีความจำเป็นต้องใช้จ่ายเงินนอกเหนือจากงบประมาณรายจ่ายประจำปีและต้องใช้เป็นเงินตราต่างประเทศ หรือจำเป็นต้องกู้เงินเพื่อเสริมสร้างความมั่นคงทางการเงินของประเทศ

2. ภายใต้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา 190 วรรคสอง ได้กำหนดว่า “หนังสือสัญญาใดมีบทเปลี่ยนแปลงอาณาเขตไทย หรือพื้นที่นอกอาณาเขต ซึ่งประเทศไทยมีสิทธิอธิปไตยหรือมีเขตอำนาจตามหนังสือสัญญาหรือตามกฎหมายระหว่างประเทศ หรือจะต้องออกพระราชบัญญัติเพื่อให้เป็นไปตามหนังสือสัญญา หรือมีผลกระทบต่อความมั่นคงทางเศรษฐกิจหรือสังคมของประเทศอย่างกว้างขวาง หรือมีผลผูกพันทางการค้า การลงทุน หรืองบประมาณของประเทศอย่างมีนัยสำคัญ ต้องได้รับความเห็นชอบของรัฐสภา ในการนี้ รัฐสภาจะต้องพิจารณาให้แล้วเสร็จภายในหกสิบวันนับแต่วันที่ได้รับเรื่องดังกล่าว” และมาตรา 190 วรรคสาม ได้กำหนดว่า “ก่อนการดำเนินการเพื่อทำหนังสือสัญญากับนานาประเทศหรือองค์การระหว่างประเทศตามวรรคสอง คณะรัฐมนตรีต้องให้ข้อมูลและจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นของประชาชน และต้องชี้แจงต่อรัฐสภาเกี่ยวกับหนังสือสัญญานั้น ในการนี้ ให้คณะรัฐมนตรีเสนอกรอบการเจรจาต่อรัฐสภาเพื่อขอความเห็นชอบด้วย”

เหตุผลและความจำเป็นที่ต้องเสนอคณะรัฐมนตรี

รัฐธรรมนูญฯ ไม่ได้บัญญัติความหมายของคำว่าหนังสือสัญญาไว้ แต่ศาลรัฐธรรมนูญได้มีคำวินิจฉัยที่ 11/2542 33/2543 และ 6 -7/2551 โดยได้วินิจฉัยความหมายของคำว่าหนังสือสัญญาเป็นบรรทัดฐานไว้ว่า หมายถึง ความตกลงทุกประเภทที่ประเทศไทยทำขึ้นกับนานาประเทศหรือกับองค์การระหว่างประเทศ โดยหนังสือสัญญาดังกล่าวต้องมีลักษณะเป็นสัญญาที่ทำขึ้นเป็นหนังสือ และเป็นสัญญาที่อยู่

ภายใต้บังคับของกฎหมายระหว่างประเทศ ดังนั้น เพื่อความรอบคอบในการดำเนินงาน กระทรวงการคลัง เห็นควรนำเรื่องเงินกู้รัฐบาลญี่ปุ่นผ่าน JICA สำหรับโครงการปรับปรุงกิจการประปาแผนหลัก ครั้งที่ 8 และ เงินกู้เพื่อฟื้นฟูเศรษฐกิจและพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน เสนอต่อคณะรัฐมนตรี โดยก่อนลงนามในสัญญาเงินกู้ และเอกสารที่เกี่ยวข้องคณะรัฐมนตรีจะต้องดำเนินการรับฟังความคิดเห็นของประชาชน และนำเสนอร่าง สัญญาเงินกู้และเอกสารที่เกี่ยวข้องให้รัฐสภาพิจารณาให้ความเห็นชอบ ตามที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ มาตรา 190 วรรคสาม

ในการนี้ กระทรวงการคลังได้จัดการประชุมรับฟังความคิดเห็นของประชาชน 4 ครั้ง ในเดือนพฤษภาคม 2552 ที่กรุงเทพฯ และจังหวัดสำคัญต่าง ๆ ในภูมิภาค และดำเนินการเผยแพร่ข้อมูล เงินกู้ในเวปไซต์สำนักงานบริหารหนี้สาธารณะ กระทรวงการคลัง ตั้งแต่วันที่ 1 มิถุนายน 2552 และเวปไซต์ การรับฟังความคิดเห็นของประชาชน สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ตั้งแต่วันที่ 8 มิถุนายน 2552

ความเร่งด่วนของเรื่อง

โครงการปรับปรุงกิจการประปา แผนหลัก ครั้งที่ 8 เป็นโครงการที่มีความพร้อมและ สามารถเริ่มดำเนินโครงการได้โดยเร็ว กระทรวงการคลังจำเป็นต้องเสนอต่อคณะรัฐมนตรี เพื่อพิจารณา อนุมัติก่อนนำเสนอให้รัฐสภาเห็นชอบก่อนลงนามในสัญญาเงินกู้และเอกสารที่เกี่ยวข้อง เพื่อเริ่มดำเนิน โครงการ กระตุ้นบรรยากาศการลงทุน ก่อให้เกิดการจ้างงาน และการกระจายรายได้ รวมทั้งสร้างความเติบโต ทางเศรษฐกิจและเสริมสร้างความสามารถในการแข่งขันระยะยาวให้กับประเทศ ทั้งนี้ การประชุม ร่วมกันของรัฐสภาจะจัดขึ้นในวันศุกร์ที่ 28 สิงหาคม 2552 กระทรวงการคลังจึงมีความจำเป็น เร่งด่วนที่จะต้องเสนอต่อคณะรัฐมนตรีก่อนเสนอรัฐสภาพิจารณาเห็นชอบ เพื่อให้สามารถลงนาม ในหนังสือแลกเปลี่ยนระหว่างรัฐบาลไทยกับรัฐบาลญี่ปุ่น และสัญญาเงินกู้ภายในเดือนกันยายน 2552 ซึ่งอยู่ภายใต้แผนกอนี้สาธารณะประจำปีงบประมาณ 2552

ความเห็น

1) ร่างหนังสือแลกเปลี่ยนระหว่างรัฐบาลไทยกับรัฐบาลญี่ปุ่น ร่างสัญญาเงินกู้ และเอกสารที่เกี่ยวข้อง เป็นเอกสารมาตรฐานที่รัฐบาลญี่ปุ่นใช้กับทุกประเทศที่ใช้เงินกู้รัฐบาลญี่ปุ่น ซึ่งมี เนื้อหาสาระสำคัญส่วนใหญ่เช่นเดียวกับความตกลงที่ได้มีการลงนามภายใต้โครงการเงินกู้รัฐบาลญี่ปุ่น ครั้งที่ 31 สำหรับโครงการรถไฟชานเมืองสายสีแดง ช่วงบางซื่อ-รังสิต ที่ได้มีการลงนามเมื่อเดือนมีนาคม 2552

2) เงินกู้ดังกล่าวข้างต้นได้รับการบรรจุเป็นโครงการหลักในแผนการก่อหนี้จาก ต่างประเทศ ภายใต้แผนการบริหารหนี้สาธารณะประจำปีงบประมาณ 2552 แล้ว

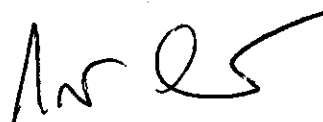
จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาเสนอคณะรัฐมนตรีในการประชุมวันที่ 25 สิงหาคม 2552 เพื่อพิจารณาอนุมัติ ดังนี้

1. รับหลักการของร่างหนังสือแลกเปลี่ยนว่าด้วยความร่วมมือระหว่างรัฐบาลไทยกับ รัฐบาลญี่ปุ่น ร่างสัญญาเงินกู้ ร่างสัญญาค้ำประกันเงินกู้ และเอกสารที่เกี่ยวข้อง ซึ่งมีสาระสำคัญตาม นัยที่กล่าวข้างต้น พร้อมทั้งนำเสนอร่างหนังสือดังกล่าวต่อรัฐสภาเพื่อให้ความเห็นชอบ

2. ให้การประปานครหลวงเป็นผู้ลงนามในสัญญาเงินกู้ และกระทรวงการคลังเป็นผู้ ค้ำประกันเงินกู้สำหรับโครงการปรับปรุงกิจการประปา แผนหลัก ครั้งที่ 8

3. ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังหรือผู้ที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังมอบหมายเป็นผู้ลงนามในนามรัฐบาลไทยในหนังสือแลกเปลี่ยนว่าด้วยความร่วมมือระหว่างรัฐบาลไทยกับรัฐบาลญี่ปุ่น สัญญาค้ำประกันเงินกู้กับองค์การความร่วมมือระหว่างประเทศของญี่ปุ่น และเอกสารอื่นที่เกี่ยวข้องกับโครงการที่กล่าวข้างต้น

ขอแสดงความนับถือ

(นายกรณ์ จาติกวณิช)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง

สำนักงานบริหารหนี้สาธารณะ

สำนักนโยบายและแผน

โทร 0 2265-8050 ต่อ 5509

โทรสาร 0 2273-9144